

© JAN VAN BAVEL

SPRUITKOOL HEEFT NOG TOEKOMST

Elk jaar organiseert de afdeling Tuinbouw Openlucht van Inagro een studieavond rond een vollegrondsgroente. Dit keer stond spruitkool in de *spotlights*. Na afloop bleek dat er zeker nog een toekomst is voor de spruitkoolteelt in Vlaanderen. – Jan Van Bavel

De studieavond richtte zich tot spruitkooltelers, voorlichters, onderzoekers, medewerkers van de fytohandel en zaadhuizen. In dit artikel gaan we in op 2 bijdragen. Teeltvoorlichter Rudi Vandewiele van telersadviescoöperatie TACO gaf een boeiend overzicht van het afgelopen spruitkoolseizoen en blikte vooruit op het teeltseizoen 2015. “Bij de start van het seizoen in 2014 was er 4% meer spruitkool uitgeplant tegenover 2013”, vertelt Rudi. “Felle hagelbuien in juni richtten plaatselijk heel wat schade aan. Augustus zorgde voor veel lengtegroei en een ruime schakeling van de spruiten, gevolgd door een goede bladval. Er is ook veel mineralisatie geweest in september en oktober, waardoor de lengtegroei in de meeste rassen bleef doorgaan. Sommige rassen groeiden te goed. Dat leidde tot gebarsten en rotte spruiten, gele bladeren en voetjes. Positief was dan weer dat veel planten tussen 90 en 110 spruiten

per plant bevatten. Bij de vroege oogst waren er problemen met rotte spruiten, een verkleurd snijvlak en zonnebrand. Eind september kregen we te maken met een opflakking van echte meeldauw. Gelukkig kregen we vanaf 15 oktober meer regen.”

.....
Ondanks de vele problemen halen heel wat telers een hogere kwaliteit en meer opbrengst.
.....

Glazigheid

Vandewiele ging daarna dieper in op het kwaliteitsprobleem van november: de glazige spruiten werden rot. “Glazigheid wordt veroorzaakt door te hoge nacht-

temperaturen, waardoor het wortelgestel vrij actief blijft. Door het windstille weer is er te weinig verdamping en blijven de spruiten onder vochtspanning staan. Ook de mineralisatie blijft doorgaan, waardoor het gewas niet wil afrijpen. Donkergroene rassen zijn hiervoor iets gevoeliger. De spruiten hadden een sterk wortelgestel opgebouwd in juli en september, dat normaal gedeeltelijk afsterft in oktober, als de grondwatertafel hoger wordt. Maar in 2014 bleef die grondwatertafel lang laag. Er was ook te weinig zoutconcentratie in de grond. We adviseren om meer zout te gebruiken bij de bemesting van het gewas. Glazigheid ontstaat als de nerven goed te zien zijn en de cellen beginnen af te sterven. In enkele weken tijd kan dat leiden tot rotte spruiten.” Bij de oogst van oktober tot december bleek dat te hoge nachtemperaturen nadelig zijn voor de kwaliteit van de spruiten. “Veel groene spruiten waren

gevoelig voor plukschade doordat ze vol geperst waren met water. We kregen ook af te rekenen met slakkenschade, gele bladeren en lange plukvoeten bij de vroege rassen en problemen met echte meeldauw en koolvlieg, vooral in juni en juli.”

Aandachtspunten in 2015

Contracttelers worden steeds meer verondersteld te telen wat de afnemers vragen, zowel op het gebied van gebruik van fyto, maatsortering als hoeveelheid. “Er wordt al vroeger land gehuurd om spruiten te telen dan dat er contracten worden uitgeschreven. In 2015 is er een daling van de contracthoeveelheid, bijgevolg wordt er meestal ruim voldoende land gehuurd. Als teler moet je daar selectief in zijn en nadenken over het telen van een alternatieve groente of het sparen van eigen land. Start de slakkenbestrijding vroeg genoeg, in maart of april. Bij een stikstofrijke voorvrucht kan je in maart best een stikstofanalyse uitvoeren, om beter de start te kunnen bepalen. Wellicht is ook een bijkomende boorbemesting nodig.” In het kader van IPM moet het fyto gebruik in de teelt worden beperkt. Zo is er bij de afzet voor de industriemarkt een verbod op het gebruik van propamocarb, mancozeb, tebuconazool en iprodione. “Je mag ook geen materiaal gebruiken dat in contact is gekomen met kiemremmers van aardappelen, omdat een beperkte afgifte vaak al voldoende is voor de aanwezigheid van residu. Bij het oogsten is het gebruik van oogstcontainers of -karren die voorzien zijn van een blaastunnel een must, want natte spruiten in een warm klimaat oogsten geeft kwaliteitsproblemen. Bovendien is er door het drogen minder kans op stoetschade bij de sortering. Met een goed werkend trier-systeem kan je eerst de grove spruiten uitsorteren en daarna de andere handmatig uitlezen.”

Toekomstperspectieven

Volgens Rudi heeft spruitkool zeker nog een toekomst in België. “Ondanks de vele problemen konden de telers de laatste 15 jaar een hoger kwaliteitsniveau en meer opbrengst realiseren. De opbrengst per ha blijft belangrijk. De industriële verwerking is een wereldexportproduct geworden. De telers zullen verder moeten inspelen op de wisselwerking tussen de industrie- en de versmarkt. Voor de versmarkt valt het op dat goede kwaliteit op het land niet altijd garant staat voor een goede kwaliteit in de kist. Toch is de kwaliteit van spruiten in de winkel zicht-

baar verbeterd. Het flowpack verlengt de houdbaarheid, op voorwaarde dat de spruiten droog het plastic zakje in gaan. De versmarkt heeft problemen met de -25 mm-sortering, maar die is waardevol voor de industrie. Snel inkoelen op het bedrijf is heel belangrijk. Mogelijk is hier toekomst voor vacuümkoeling. Verder zie ik, bij een voldoende groot aanbod, een samenwerking tussen de vers- en de industriemarkt. Handgekuiste spruiten zullen een exclusief product worden. Voor industrietelers kunnen opbrengst en kwaliteit wél samengaan, in tegenstelling tot andere groenten. Door de grove sortering te telen, heb je meer kilo's en meer rendement. Bovendien is een gedeeltelijke afzet op de versmarkt dan

- 1 Door de hoge temperaturen in oktober en november 2014 dook er glazigheid bij de spruiten op.
- 2 Glazige spruiten worden uiteindelijk volledig rot.

mogelijk. De spruitkoolteelt kan je beschouwen als een ketting, waarbij de zwakste schakel het rendement bepaalt. Als teler moet je dus eerst rekenen, dan telen en vooral zwakke schakels in de teelt proberen te voorkomen.”

Spruitkoolmarkt in Europa

Marc Smetryns, *Vegetable Seed Asset manager* bij Syngenta, gaf een mooi overzicht van de evolutie van het spruitkoolareaal in Europa. “In België is bijna 90% van dat areaal bestemd voor de industriemarkt. De laatste 25 jaar schommelde het areaal tussen 2000 en 3500 ha. Gespreid over die periode stellen we een structurele groei van 20% vast. Op korte termijn zien we fluctuaties die afhankelijk zijn van diverse omstandigheden, zoals de productiviteit, weersomstandigheden (vorst), marktvraag (prijs), voorraad en afzetplanning voor het volgende seizoen. Vanuit Nederland wordt er ook een beperkte hoeveelheid spruiten ingevoerd voor onze versmarkt. Onze productie is grotendeels bestemd voor

export. Wat de productiviteit betreft, is de potentieel vermarktbaar opbrengst/ha van het areaal in 25 jaar tijd bijna verdubbeld. In Europa verwachten we ten opzichte van 2004 toch een algemene areaaldaling met zo'n 8%. Driekwart van alle spruiten wordt in de Benelux en het Verenigd Koninkrijk geteeld en geconsumeerd. Vorig jaar had België nog het grootste spruitkoolareaal in Europa. De exportstijging is de laatste jaren vooral te danken aan verre bestemmingen, zoals de Verenigde Staten, waar spruitkool misschien wat mee kan profiteren van de rage rond boerenkool. Redenen voor die forse groei zijn de explosie van kookprogramma's op tv, het toenemende besef van gezonde voeding in de VS en de

verbeterde, mildere smaak van de spruiten. Dit biedt veel kansen voor onze diepvriesindustrie, zeker als spruitkool nog meer als een gezonde groente gepositioneerd wordt en in diverse kleuren en verpakkingen wordt aangeboden.”

Aanpak van knolvoet

Knolvoet blijft voor een aantal telers een serieus probleem. “Onlangs zette Syngenta samen met NAKT (Nederlandse Algemene Kwaliteitsdienst Tuinbouw) en Bejo Zaden een nieuw differentieel systeem op om knolvoetresistenties en hun bijbehorende fysio's beter te kunnen onderscheiden. Dat maakt het iets eenvoudiger om de fysio's te benoemen, waardoor we een betere communicatie rond resistenties naar de telers kunnen voeren. Maar het blijft belangrijk om zorg te dragen voor juiste cultuurmaatregelen, zoals een goede drainage, pH en bodemstructuur.” ■